

da tror jeg ikke, at det er saa vanskeligt, som det erede Medlem fra Randers Amt (Bønløkke) mente, at paavise de Steder i Lovforlaget, hvor det er overladt til Kommunalbestyrelsen at vælge. Sikkest nok er det sagt, at i Reglen bør Arbejdet ske ved Licitation. Det er ganske den samme Bestemmelse, som findes i Loven af 21de Juni 1867 om Betarbejde, og den er givet, fordi man i det Hele maa mene, at, hvor Forholdene gjøre det muligt, bør det vælges som den Ordning, der rettest for Alle er den hensigtsmæssigste og nyttigste. Naar et æret Medlem (L. Larsen) har sagt, at denne Sag er uudsjellig, da skal jeg sige, at det forekommer mig, at han slet ikke har havt Det for visse Forhold, som netop indbefattes under det, at det skal gjøres ved Entreprise, og som turde være nogle af dem, der maatte siges at gjøre, at det er den hensigtsmæssigste og billigste Maade at ordne Sagen paa, at man tilbørlig i Lighed med hvad der nu sker, lader de enkelte Mænd og navnlig de store Gaardmænd, om de ville, overtage visse bestemte Strækninger, f. Ex. den Vej, der fører over deres Eiendomme, i Entreprise. Derved er der aldeles intet Uoverkommeligt og aldeles intet Upraktisk. Det er tværtimod den Maade, hvorpaa man praktisk hidtil har fundet det rigtigst at ordne Sagen. (Corn. Petersen: Men de store Stove?) Ja, saa tager en enkelt By sin Strækning; der er aldeles ingen Vanskelighed derved, og jeg er overbevist om, at det vilde være en Feil i Loven, dersom der ikke blev aabnet en Mulighed for at træffe et saadant Arrangement. Ere Omstændighederne ikke dertil, nuvel, saa staa det jo i Sogneraadens Magt at vælge en anden Udvei, at lade Arbejdet udføre in natura. Det forekommer mig ikke, at der er noget som helst Berettiget i den Klage, at der ikke skulde være givet Sogneraadene frie Hænder, de ere næsten udenfor enhver som helst hemmende Bestemmelse med Hensyn til at vælge, hvilken Vej de anse for den nyttigste og hensigtsmæssigste til at ordne dette Arbejde paa. Det har endnu langt mindre Vanskelighed, forekommer det mig, hvad Kjørslerne angaar. Jeg holder mig overbevist om, at det, hvis dette Udkaft bliver til Lov, ikke vil være længe, naar et Sogneraad vil bestemme sig til, at Kjørsler ikke kunne kræves in natura undtagen i ganske enkelte Tilfælde, inden det vil stille sig saaledes, at forskjellige Smaamænd, som have Brug for to Heste til visse Tider af Aaret, men ikke til alle, derigennem ville søge en Fortjeneste, hvorved de kunne holde to Heste, i Kraft af hvilke de da ere i Stand til at kunne paatage sig for en vis bestemt Betaling at udføre denne Kjørsel. Det er slet ikke Andet end en videre Udvidning af den Ordning, som paa mange Steder har fundet Udførelse, navnlig lige overfor Betarbejderne; der tage Boelsmænd og større Husmænd den Slags Fortjeneste, og jeg anser denne Ordning for ulige heldigere, end at man tilføjer nu En, nu en

Anden. Hvad det angaar, at man skulde gjøre Husmændene Uret derved, vil jeg sige, at jeg tror, at man overdriver dette; navnlig overdriver man det ganske sikkert, naar den interkommunale Beskatning bliver gennemført; det er i alt Fald en Uret — hvis De finde, at det er nogen —, som man meget vel kjender her til Lands, og som gaar saa at sige gennem alle de nyere Love, hvor man har søgt at afløse snart det ene, snart det Andet; thi det følges som Regel i disse Love, at enten — og det tjener til Underretning for det erede Medlem fra Maribo Amt (Chr. Pedersen) — skulde, hvor man frittager Husmændene, Gaardmændene alene gjøre Arbejdet, være sig Kjørsel eller Gangbogsarbejde; eller — hvad der er almindeligt — Sogneraadet er berettiget til at udrede, hvad det koster, af Sognets Kasse, der i denne Henseende har sine Indtægter af samme Vej som med Hensyn til alle de øvrige Udgifter, der udredes gjennem samme. Da jeg har henvendt mig — i alt Fald i Forbigaaende — til det erede Medlem, skal jeg sige, at ogsaa jeg har søgt Mængden af en Bestemmelse om, at Indenrigsministeren skulde i visse ekstraordinære Tilfælde have Myndighed til at udskrive Naturalarbejde. Det har navnlig i Anledning af Vandfloden paa enkelte Steder vist sig, at der manglede en Myndighed til at befale de Uvillige at hjælpe til med at afværge den store Ulykke, der var sket, eller dog at forhindre, at den kom videre end den var. For saa vidt man maatte finde det rigtigst at nedsette Udvalg i denne Sag, skal jeg tillade mig at fremsette et Forslag til en saadan Bestemmelse. — Jeg kommer nu endelig til det krigsministerielle Spørgsmaal, som synes at have vakt stort Anstød i Thinget, og som jeg tror gjør mere Skade ved sin Tilværelse i Loven end ved sin Tilværelse i Livet. Det erede Medlem for Ålborg Amts 4de Valgkreds (Kier) ryster paa Hovedet, men vil maalkke dog give mig Ret, naar jeg siger ham, at medens Krigsministeriet ikke har troet at turde give Afkald paa denne Ret, fordi der kan tænkes Tilfælde, hvor det ikke kan undvære den, og hvor det ikke er muligt for Renge at staffe Befordring, har Krigsministeren erklæret sig villig til at administrativt Vej at fjerne de Beflagelser, der mulig kunde være Anledning til, naar denne Ret skulde bruges i stor Maalestok. Han vil altsaa lade sig det være magtpaaliggende ikke at give Anvisning paa Befordring, uden hvor det maa anses for uundgaaeligt — og i dette Tilfælde udredes der jo Erstatning derfor af Statskassen — men forøvrigt vil han drage Omforg for gennem Instruz, at Befordringer ellers blive ledede. — Jeg skal endnu kun gjøre en eneste lille Bemærkning, idet nemlig allerede andre Kalere have vist det erede Medlem for Frederiksborg Amts 2den Valgkreds (L. Larsen), at nogle af de Indvendinger, han gjorde mod Lovforlaget, blandt Andet mod dets § 2, ikke ere begrundede, idet det ikk